

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ (I-CARE)

ΕΝΟΤΗΤΑ 9: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΟΥ ΣΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

www.i-care-project.net

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Πληροφορίες του έργου

Τίτλος του έργου:	INTERCULTURAL CARE IN THE SOCIAL AND HEALTHCARE SECTOR (I-CARE)
Αριθμός του έργου:	2019-1-UK01-KA202-061433
Υποπρόγραμμα ή ΚΑ::	Βασική Δράση 2: Συνεργασία για την καινοτομία και την ανταλλαγή καλών πρακτικών
Συντακτικός συνεργάτης :	BUPNET και blinc
Ημερομηνία προετοιμασίας:	Ιούνιος 2021

This work is licensed under the Creative Commons
Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 License
© 2021 by I-CARE Consortium

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
Σκοποί και Στόχοι Ενότητας	4
Κατανόηση, δεξιότητες και ικανότητες που αναπτύχθηκαν	4
Εφαρμοσμένη μέθοδος εκπαίδευσης/ Τι πρέπει να κάνετε	4
Διάρκεια: 2 ώρες.....	4
Περαιτέρω Ανάγνωση.....	4
Ενότητα 1: Δημιουργία εκπαιδευτικών παρεμβάσεων με γνώμονα τις ανάγκες.....	6
Ενότητα 2: Η Τεχνική του Κρίσιμου Περιστατικού	8
Ενότητα 3: Δημιουργία παιχνιδιών ρόλων.....	14
Ενότητα 4: Χρήση βίντεο και ταινιών για διαπολιτισμική εκπαίδευση	19
Παράρτημα	25

Εισαγωγή

Αυτή η ενότητα στοχεύει να σας δώσει τη δυνατότητα να σχεδιάσετε μια εκπαιδευτική παρέμβαση που βασίζεται στις ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης του δικού σας εκπαιδευτικού υλικού. Περιγράφονται μέθοδοι για τον σχεδιασμό ασκήσεων κρίσιμων περιστατικών, παιχνιδιών ρόλων και υλικό βίντεο.

Σκοποί και Στόχοι Ενότητας

Σκοπός αυτής της ενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να:

1. Κατανοήσουν πώς μπορεί να σχεδιαστεί μια εκπαιδευτική παρέμβαση με γνώμονα τις ανάγκες της ομάδας-στόχου τους
2. Γνωρίσουν μεθόδους και εργαλεία για να σχεδιάσουν το δικό τους εκπαιδευτικό υλικό

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με το τέλος αυτής της ενότητας θα είστε σε θέση να:

- ☐ Γνωρίζετε ποια βήματα πρέπει να εφαρμόσετε για την αξιολόγηση των αναγκών της ομάδας-στόχου σας
- ☐ Κατανοείτε την «Τεχνική του κρίσιμου περιστατικού»
- ☐ Αναπτύξετε τα δικά σας παιχνίδια ρόλων
- ☐ Χρησιμοποιήσετε βίντεο και ταινίες στη διδασκαλία σας

Κατανόηση, δεξιότητες και ικανότητες που αναπτύχθηκαν

- ☐ Ικανότητα σχεδιασμού για την ανάπτυξη εκπαίδευσης με γνώμονα τις ανάγκες
- ☐ Μεθοδολογική και σχεδιαστική ικανότητα

Εφαρμοσμένη μέθοδος εκπαίδευσης/ Τι πρέπει να κάνετε

Αυτή η ενότητα είναι διαθέσιμη ως ηλεκτρονική μάθηση και περιλαμβάνει επίσης

- ☐ Ανάγνωση βασικών πληροφοριών σχετικά με το θέμα της ενότητας.
- ☐ Δραστηριότητες για να κάνετε πράξη αυτά που μάθατε

Διάρκεια: 2 ώρες

Περαιτέρω Ανάγνωση

Μπορείτε να ανακαλύψετε πρόσθετο υποστηρικτικό υλικό στην **Εργαλειοθήκη I-CARE** και στην **Εφαρμογή (app) I-CARE**.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

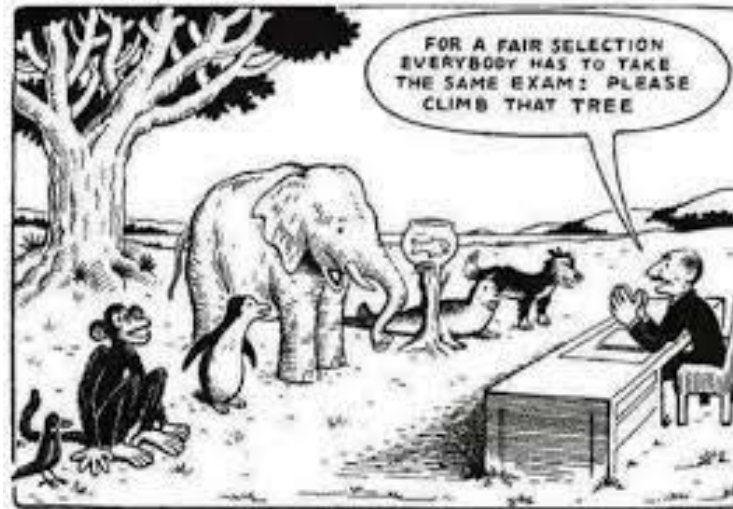
	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ/ΡΙΑΣ		ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ
	ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ		ΥΛΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ/ΡΙΑΣ		

Ενότητα 1: Δημιουργία εκπαιδευτικών παρεμβάσεων με γνώμονα τις ανάγκες

Σημειώσεις εκπαιδευτή/τριας

Πηγή: Hans Traxler, Chancengleichheit, in: Michael Klant , [Hrsg.] , Schul-Spott : Karikaturen aus 2500 Jahren Pädagogik ,Fackelträger, Hannover 1983, S. 25

Δεν είναι όλες οι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις κατάλληλες για όλους τους/τις εκπαιδευόμενους/ες. Ο καλύτερος τρόπος για να καλύψετε τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων σας είναι να προσαρμόσετε το εκπαιδευτικό υλικό στη συγκεκριμένη κατάσταση τους ή ακόμη και να αναπτύξετε μόνοι/ες σας κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό για να ανταποκριθείτε στις συγκεκριμένες ανάγκες τους.

Η διεξαγωγή μίας εκτίμησης αναγκών μπορεί να σας βοηθήσει να κάνετε την εκπαίδευσή σας πιο προσανατολισμένη στις ανάγκες τους. Τα ακόλουθα βήματα μπορούν να ληφθούν για την εφαρμογή μιας εκπαιδευτικής παρέμβασης μεγάλης κλίμακας, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης αναγκών (Rundle, Cavalho & Robinson, 2002):

1. Συναντηθείτε με τη διοίκηση του οργανισμού προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι στόχοι της εκπαίδευσης και να διασφαλιστεί η δέσμευσή τους για οργανωτικές αλλαγές.
2. Διεξάγετε μία εκτίμηση αναγκών για να προσδιορίσετε την κουλτούρα του οργανισμού, τις ανάγκες διαφορετικών καταναλωτών και το επίπεδο υποστήριξης σε εκπαιδύσεις σε θέματα διαφορετικότητας χρησιμοποιώντας ένα από τα ακόλουθα εργαλεία ή συνδυάζοντας τα:
 - ☐ Συνεντεύξεις με μεμονωμένους υπαλλήλους ή/και καταναλωτές
 - ☐ Ομάδες εστιασμένης συζήτησης με εργαζόμενους ή/και πελάτες
 - ☐ Ερωτηματολόγια για όλο τον οργανισμό
3. Συγκεντρώστε τα ευρήματα των εκτιμήσεων αναγκών, αναλύστε τα αποτελέσματα και γράψτε μια έκθεση.
4. Χρησιμοποιήστε τη διαδικασία εκτίμησης αναγκών ως ευκαιρία για να δημιουργήσετε υποστήριξη για την εκπαίδευση και να συλλέξετε πληροφορίες για συγκεκριμένα θέματα που απασχολούν τους διευθυντές, τους υπαλλήλους και τους καταναλωτές. Αυτές οι πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προσαρμογή του εργαστηρίου σχεδιάζοντας και συμπεριλαμβάνοντας σχετικές μελέτες περιπτώσεων, παιχνίδια ρόλων και ασκήσεις.
5. Συναντηθείτε με τη διοίκηση του οργανισμού για να συζητήσετε το αποτέλεσμα της εκτίμησης αναγκών και έναν πιθανό πλάνο για παροχή εκπαιδύσεων στις επιθυμητές θεματικές.
6. Σχεδιάστε την εκπαίδευση με βάση τις πληροφορίες που ελήφθησαν από τη διαδικασία εκτίμησης αναγκών.

Δραστηριότητα

Σχεδιάστε μια εκτίμηση αναγκών για την επόμενη εκπαίδευσή σας ακολουθώντας τα βήματα που αναφέρονται παραπάνω.

Ενότητα 2: Η Τεχνική του Κρίσιμου Περιστατικού

Σημειώσεις εκπαιδευτή/τριας

Εισαγωγή

Ένας τρόπος για να συλλέξετε πληροφορίες για τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων σας και να χρησιμοποιήσετε αυτές τις πληροφορίες στις δικές σας εκπαιδύσεις είναι να εφαρμόσετε τη «Τεχνική κρίσιμων περιστατικών» (Critical Incidence Technique - CIT). Σύμφωνα με τον Hiller (2009), τα κρίσιμα περιστατικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη διαπολιτισμική εκπαίδευση για τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού. Γενικά, ο όρος «κρίσιμα περιστατικά» χρησιμοποιείται σε αυτό το πλαίσιο για να περιγράψει καταστάσεις στις οποίες προκύπτει μια παρεξήγηση, πρόβλημα ή σύγκρουση λόγω πολιτισμικών διαφορών μεταξύ των ατόμων που αλληλεπιδρούν (Hiller 2009, σ.1).

Παράδειγμα:

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου INTEGRATION, η διεύθυνση ενός νηπιαγωγείου στη Γερμανία χρησιμοποίησαν το «Ερωτηματολόγιο κρίσιμων περιστατικών» (βλ. παράρτημα) για να συλλέξει πληροφορίες από το προσωπικό της σχετικά με τις καταστάσεις σύγκρουσης που είχαν προκύψει πρόσφατα στην καθημερινή τους εργασία με γονείς από διαφορετικούς πολιτισμούς. Στη συνέχεια, επιλέχθηκε μία από τις καταστάσεις σύγκρουσης για να ενημερώσει και να αναπτυχθεί ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για το προσωπικό νηπιαγωγείων σε παρόμοιους οργανισμούς. Δημιουργήθηκε ένα σενάριο και η κατάσταση μεταφέρθηκε ως ένα επεισόδιο σε ταινία μικρού μήκους για να ενσωματωθεί στην εκπαίδευση μέσω της μορφής e-learning.

Σύντομη περιγραφή του επεισοδίου:

Ένας πατέρας κινεζικής καταγωγής ζήτησε να μιλήσει με την νηπιαγωγό του γιου του επειδή ανησυχούσε. Κατηγόρησε το προσωπικό ότι τον μάλωσαν και τον ανάγκασαν να φάει το φαγητό του από το πάτωμα. Αυτό ήταν κάτι που του το είχε αναφέρει ο γιος του. Αν και μιλούσε πολύ σοβαρά για το θέμα, αντέδρασε θετικά στις παιδαγωγικές εξηγήσεις που του έδωσαν οι νηπιαγωγοί για τις διαφορετικές αναπτυξιακές φάσεις ενός παιδιού και στη διαπίστευση ότι οι εργαζόμενοι έχουν πολυετή εμπειρία και δεν θα κακομεταχειρίζονταν ποτέ ένα παιδί με αυτό τον τρόπο. Η νηπιαγωγός ήταν μπερδεμένη με αυτή την αντίδραση και δεν ήταν σίγουρη τι θα σήμαινε αυτό στο μέλλον.

Αυτού του είδους τα περιστατικά μπορούν να αποτελέσουν βάση για συζήτηση για τις πολιτισμικές διαφορές και τους τρόπους προσέγγισης των διαπολιτισμικών συγκρούσεων σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον. Μπορούν να τονίσουν τις συγκεκριμένες ανάγκες για διαπολιτισμική εκπαίδευση και να παρέχουν υποδείξεις σχετικά με τις καταστάσεις που πρέπει να βελτιωθούν.

Εάν υπάρχουν περισσότερα κρίσιμα περιστατικά σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως βάση για την διερεύνηση περιστατικών που συχνά εμφανίζονται ως επικοινωνιακές συγκρούσεις. Οι Grosch & Groß (2005) διακρίνουν τις ακόλουθες τρεις πιθανές χρήσεις των κρίσιμων περιστατικών:

- ☐ Τα κρίσιμα περιστατικά ως εκπαιδευτικό υλικό με σκοπό να τα χρησιμοποιούμε στην εκπαίδευση και να μαθαίνουμε από αυτά
- ☐ Τα κρίσιμα περιστατικά ως εργαλείο για την αξιολόγηση διαπολιτισμικών καταστάσεων ειδικών για το επάγγελμα και σχετικούς τομείς σύγκρουσης στη διαπολιτισμική επικοινωνία στην καθημερινή επαγγελματική ζωή
- ☐ Τα κρίσιμα περιστατικά ως εργαλείο εκτίμησης για την αξιολόγηση των επιπτώσεων και των εκπαιδευτικών επιτυχιών των συμμετεχόντων σε διαπολιτισμικές εκπαιδεύσεις
- ☐ Τα κρίσιμα περιστατικά ως εργαλείο αξιολόγησης και διάγνωσης για την καταγραφή, ταξινόμηση ή επιλογή των προηγούμενων διαπολιτισμικών γνώσεων, εμπειρίας και ικανοτήτων των ατόμων (Grosch / Groß 2005, σ. 236).

Δημιουργία κρίσιμων περιστατικών

Ο ευκολότερος τρόπος για να δουλέψετε με κρίσιμα περιστατικά σε μια εκπαίδευση είναι να βάζετε τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σας να αναφέρουν τα κρίσιμα περιστατικά στην εκπαίδευσή σας αναλύοντας, παρατηρώντας και συζητώντας με ολόκληρη την ομάδα.

Εάν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν άλλα κρίσιμα περιστατικά για εκπαιδευτικούς σκοπούς, που δεν έχουν αναφερθεί από τα εκπαιδευόμενα άτομα, πρέπει πρώτα να συλλεχθούν και στη συνέχεια να υποβληθούν σε επεξεργασία. Ο εμπνευστής της «τεχνικής του κρίσιμου περιστατικού» J.C. Flanagan (1954) προτείνει τη συλλογή δεδομένων είτε μέσω άμεσης παρατήρησης της συμπεριφοράς είτε με χρήση ερευνητικών εργαλείων (π.χ. ατομικές συνεντεύξεις, ομαδικές συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια).

Κατά τη διεξαγωγή συνεντεύξεων για κρίσιμα περιστατικά, ο Göbel (2003) προτείνει τα ακόλουθα θέματα:

- ☐ Περιγραφή του γεγονότος
- ☐ Πώς προέκυψε το γεγονός;
- ☐ Πότε συνέβη το συμβάν;
- ☐ Περιγραφή των σχετικών λεπτομερειών
- ☐ Κατάλογος των εμπλεκόμενων
- ☐ Ο δικός σου ρόλος στην κατάσταση
- ☐ Ανάλυση του περιστατικού

Ο Göbel (2003) συνιστά τη διεξαγωγή της συνέντευξης ως ατομική ή ομαδική, ανάλογα με την ερώτηση και την κατάσταση. Το πλεονέκτημα των ατομικών συνεντεύξεων είναι ο υψηλότερος βαθμός οικειότητας και εμπιστευτικότητας, αλλά απαιτούν σημαντικό χρόνο και πόρους. Οι ομαδικές συνεντεύξεις, από την άλλη πλευρά, είναι μια επιλογή που εξοικονομεί χρόνο κατά την οποία μπορούν να γίνουν συνεντεύξεις από πολλά άτομα για ένα θέμα ταυτόχρονα. Ένα άλλο πλεονέκτημα των ομαδικών συνεντεύξεων είναι ότι μπορούν να προκύψουν συγκεκριμένα θέματα μέσα από τη δυναμική της αλληλεπίδρασης μεταξύ των συμμετεχόντων.

Μια άλλη δυνατότητα θα ήταν η ανάπτυξη ενός τυποποιημένου ερωτηματολογίου. Η Flechsig έχει αναπτύξει το «ερωτηματολόγιο κρίσιμων περιστατικών» (βλ. παράρτημα).

Επιλογή και δημιουργία επεισοδίων κρίσιμων περιστατικών:

Προκειμένου να επιλεγούν οι κατάλληλες περιπτώσεις για ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα από τα αποτελέσματα μιας έρευνας κρίσιμων περιστατικών, ο Wight (1995) συνιστά να προσδιοριστεί πρώτα το εύρος των καθηκόντων που έχει ο εκπαιδευόμενος και οι διαπολιτισμικές καταστάσεις που πρέπει να προβλεφθούν σε αυτό το πλαίσιο. Τα κρίσιμα περιστατικά θα πρέπει να επιλέγονται με βάση τη συνάφεια, την ευρύτερη δυνατή κάλυψη κρίσιμων καταστάσεων, καθώς και τη δυνατότητα παροχής μιας εικόνας για τις θεμελιώδεις πολιτισμικές διαφορές και τα προβλήματα και τις παρεξηγήσεις που μπορεί να προκύψουν από αυτές (Wight 1995, σ. 129).

Κατά τη δημιουργία επεισοδίων κρίσιμων περιστατικών από συλλεχθέντα δεδομένα που θα χρησιμοποιηθούν για εκπαιδευτικούς σκοπούς, ο Wight (1995) δηλώνει ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια. Τα επεισόδια θα πρέπει:

- ☐ να είναι σύντομα και συνοπτικά και να περιέχουν μόνο τις πληροφορίες που χρειάζονται για την άσκηση,
- ☐ να μην είναι πολύ περίπλοκα και εστιασμένα σε μια συγκεκριμένη πτυχή,
- ☐ περιέχουν αρκετές βασικές πληροφορίες για να είναι σε θέση να ταξινομήσουν την κατάσταση, αλλά όχι να προβλέψουν τους λόγους για τα γεγονότα,
- ☐ δεν περιέχουν ενδείξεις ως προς τους λόγους για ορισμένες συμπεριφορές.

Τέλος, τα περιστατικά θα πρέπει να διορθώνονται από άτομα από τις αντίστοιχες εμπλεκόμενες πολιτιστικές ομάδες. Περαιτέρω κριτήρια για μια τελική αναθεώρηση είναι η σαφήνεια και η ακρίβεια, καθώς και η ποικιλομορφία και η συνάφεια των πιθανών συγκρούσεων που παρουσιάζονται.

Χρήση κρίσιμων περιστατικών σε μια εκπαίδευση

Τα κρίσιμα περιστατικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο στην αρχή ενός εκπαιδευτικού προγράμματος όσο και αργότερα. Χρησιμοποιώντας τα νωρίς, οι εκπαιδευόμενοι/ες μπορούν να έρθουν αντιμέτωποι με καταστάσεις που μπορεί να μην ξέρουν πώς να ερμηνεύσουν. Αυτό θα μπορούσε να

δημιουργήσει επίγνωση της ανάγκης για διαπολιτισμική μάθηση σε πρακτικό πλαίσιο και της σημασίας του δικού του πολιτισμικού αποτυπώματος σε ορισμένα πλαίσια. Εναλλακτικά, κρίσιμα περιστατικά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν αργότερα στην εκπαίδευση για να δώσουν συγκεκριμένα παραδείγματα καταστάσεων στις οποίες εκδηλώνονται πολιτισμικές διαφορές και για να δοκιμαστεί η ικανότητα των εκπαιδευόμενων να μεταφέρουν τις αποκτηθείσες γνώσεις τους (Wight 1995.σελ. 131).

Τα κρίσιμα περιστατικά μπορούν επίσης να ενσωματωθούν στα πλαίσια διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με πολλούς διαφορετικούς τρόπους. Στη συνέχεια, θα περιγραφούν ορισμένες παραλλαγές:

- ☐ Συζήτηση κρίσιμων περιστατικών που δημιουργούνται από τους/τις εκπαιδευόμενους/ες
- ☐ Ασκήσεις Κρίσιμων Περιστατικών
- ☐ Πολιτισμικοί Ευαισθητοποιητές
- ☐ Παιχνίδι ρόλων κρίσιμου περιστατικού

Συζήτηση κρίσιμων περιστατικών που δημιουργούνται από τους/τις εκπαιδευόμενους/ες:

Σε αυτή την παραλλαγή, οι εκπαιδευόμενοι/ες καλούνται, ενώ συμμετέχουν στην εκπαίδευση, να αναφέρουν περιπτώσεις που έχουν βιώσει οι ίδιοι/ες. Εάν είναι δυνατόν, τα περιστατικά θα πρέπει να καταγράφονται με τη βοήθεια συγκεκριμένων κατηγοριών σε ερωτηματολόγια, φόρμες ή λίστες ελέγχου. Είναι σημαντικό οι εκπαιδευόμενοι/ες να αποφεύγουν ερμηνευτικές και αξιολογικές δηλώσεις στις περιγραφές τους.

Στη συνέχεια οι υποθέσεις παρουσιάζονται στην ομάδα. Αυτό μπορεί να γίνει, για παράδειγμα, συλλέγοντας τις θήκες σε μια «εφημερίδα τοίχου» και επιλέγοντας και συζητώντας μεμονωμένες περιπτώσεις. Πιθανές εναλλακτικές εξηγήσεις και τρόποι δράσης θα πρέπει να εξεταστούν στη συζήτηση των υποθέσεων (Flechsigt 2001, σ. 89).

Ο Sebihi παρουσιάζει μια παραλλαγή κρίσιμων περιστατικών που δημιουργούνται από εκπαιδευόμενους/ες (Sebihi 2007) που υποστηρίζονται από τα μέσα. Στο πλαίσιο της μελέτης του, δημιουργήθηκε μια διαδικτυακή πλατφόρμα ανταλλαγής μεταξύ Άραβων και Γερμανών φοιτητών, η οποία επιτρέπει τη συλλογή κρίσιμων περιστατικών και την περαιτέρω ερμηνεία τους (Sebihi 2007).

Σενάρια κρίσιμων περιστατικών:

Για τις ασκήσεις με κρίσιμα περιστατικά, τα κρίσιμα περιστατικά προετοιμάζονται με τη μορφή σεναρίων. Οι εκπαιδευόμενοι/ες εργάζονται πρώτα ένα σενάριο μεμονωμένα. Στη συνέχεια, μπορούν να καθοδηγηθούν να προβληματιστούν μεμονωμένα ή σε μικρές ομάδες σχετικά με πιθανές εξηγήσεις για τις αντιλήψεις, τα ενδιαφέροντα και τις προθέσεις των ατόμων που εμπλέκονται, καθώς και τις πιθανές συνέπειες και περαιτέρω εξελίξεις της υπόθεσης που περιγράφεται. Στη συνέχεια, τα αποτελέσματα συζητούνται με όλη την ομάδα (Wight 1995, σ. 128).

Τα σενάρια μπορούν να προετοιμαστούν και να χρησιμοποιηθούν με διαφορετικούς τρόπους (Flechsigt 2001, σελ. 88):

- 1) Τα σενάρια περιγράφονται σε «πρώτο πρόσωπο» από τη σκοπιά των διαφορετικών εμπλεκόμενων προσώπων. Με τον τρόπο αυτό, θα πρέπει να καταστούν σαφείς οι διαφορετικοί διαπολιτισμικοί προσανατολισμοί των προσώπων.
- 2) Τα σενάρια περιγράφονται από τη σκοπιά ενός ειδικού ή ενός ουδέτερου παρατηρητή. Οι εκπαιδευόμενοι/ες θα πρέπει στη συνέχεια να ξαναδιηγηθούν την υπόθεση από την οπτική γωνία των ατόμων που εμπλέκονται στο πρώτο πρόσωπο, εκφράζοντας τις αντίστοιχες αυτοεικόνες τους. Στη συνέχεια πρέπει να επεξεργαστούν τις εικόνες που έχουν οι εμπλεκόμενοι από τους άλλους καθώς και τις αμοιβαίες εξωτερικές εικόνες (δηλαδή τις εξωτερικές εικόνες σε σχέση με τον εαυτό μου που νομίζω ότι έχουν οι άλλοι).
- 3) Τα σενάρια γράφονται ως ανοιχτές υποθέσεις από την οπτική γωνία ενός εξωτερικού παρατηρητή. Οι εκπαιδευόμενοι/ες θα πρέπει να επεξεργαστούν διαφορετικές οπτικές γωνίες και να σχηματίσουν τις δικές τους υποθέσεις που σχετίζονται με διαφορές στους πολιτιστικούς προσανατολισμούς. Εκτός από την καθαρή περιγραφή της υπόθεσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν βοηθήματα ερμηνείας. Τα ερμηνευτικά βοηθήματα μπορούν να περιέχουν ενδείξεις που μπορούν να συμβάλουν στην ερμηνεία της υπό εξέταση περίπτωσης, όπως πληροφορίες σχετικά με τυπικές αξίες, συμπεριφορά ή μορφές επικοινωνίας των αντίστοιχων πολιτιστικών κοινοτήτων.

Πολιτιστικός ευαισθητοποιητής (sensitizer):

Ο πολιτισμικός ευαισθητοποιητής (cultural sensitizer) είναι μια ατομική μαθησιακή δραστηριότητα. Στον πολιτισμικό ευαισθητοποιητή κάθε σενάριο κρίσιμου περιστατικού ακολουθείται από τρεις, τέσσερις ή πέντε ερμηνείες. Εναλλακτικές εξηγήσεις μπορούν να αναπτυχθούν από ειδικούς με βάση την έρευνα ή ρωτώντας μέλη διαφορετικών πολιτισμών σχετικά με πιθανές ερμηνείες. Ο/η εκπαιδευόμενος/η επιλέγει μία από τις ερμηνείες και στη συνέχεια ελέγχει αν είναι η προτιμώμενη ερμηνεία. Στη συνέχεια δίνεται ανατροφοδότηση στον/στην εκπαιδευόμενο/η για την επιλογή του/της. Έχοντας επιλέξει την καταλληλότερη εξήγηση, ο/η εκπαιδευόμενος/η λαμβάνει θετική ανατροφοδότηση, κάποιες πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το ρόλο των πολιτισμικών πτυχών στην κατάσταση αυτή και στη συνέχεια συνεχίζει με το επόμενο σενάριο. Αν κάνει μία όχι τόσο κατάλληλη επιλογή, γίνεται συζήτηση για το γιατί η ερμηνεία αυτή δεν είναι η προτιμώμενη. Ο/η εκπαιδευόμενος/η θα κληθεί να διαβάσει ξανά το σενάριο προσεκτικά και να επιλέξει μια εναλλακτική. Το εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να παρουσιαστεί σε μορφή βιβλίου, διαδικτυακά ή μέσω e-learning. Και τα δύο μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς βοήθεια ή την καθοδήγηση εκπαιδευτή.

Παιχνίδια ρόλων με κρίσιμα περιστατικά:

Είναι επίσης δυνατό να συνδυαστούν σενάρια κρίσιμων περιστατικών με παιχνίδια ρόλων. Αν χρησιμοποιήσετε μικρές ομάδες εκπαιδευόμενων σε παιχνίδια ρόλων, επιλέξτε ένα σενάριο κρίσιμου περιστατικού, αναθέστε σε διαφορετικά άτομα να παίξουν κάθε μέρος, αποφασίστε για τα βασικά στοιχεία

των διαλόγων και μετά παίξτε το σενάριο σε όλη την ομάδα. Μια καλή ερώτηση που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευτές μετά το παιχνίδι ρόλων είναι:

- Τι παραπάνω μάθατε μέσα από το παιχνίδι και από το αν διαβάζατε απλά το σενάριο;
- Μπορείτε επίσης να ορίσετε μια ομάδα παρατηρητών που μπορούν να δώσουν σχόλια στους παίκτες ρόλων μετά το παιχνίδι.

Δραστηριότητα

Σκεφτείτε πώς θα χρησιμοποιούσατε την Τεχνική Κρίσιμου Συμβάντος κατά το σχεδιασμό της επόμενης εκπαίδευσής σας. Σημειώστε τις ιδέες και τα σχέδιά σας.

Ενότητα 3: Δημιουργία παιχνιδιών ρόλων

Σημειώσεις εκπαιδευτή/τριας

Τα παιχνίδια ρόλων είναι δραστηριότητες κατάρτισης όπου δύο ή περισσότεροι συμμετέχοντες προσλαμβάνουν χαρακτηριστικά άλλων ανθρώπων εκτός από τους εαυτούς τους, προκειμένου να επιτύχουν έναν καθορισμένο στόχο. Τα άτομα που δεν συμμετέχουν ενεργά στο παιχνίδι ρόλων λειτουργούν ως παρατηρητές και αναζητούν ορισμένα θέματα που σχετίζονται με τους γενικούς στόχους καθώς εξελίσσεται το παιχνίδι ρόλων. Αν και μία εκπαίδευση με παιχνίδι ρόλων μπορεί να διαρκέσει έως και μία ώρα, καθώς περιλαμβάνει προετοιμασία και ενημέρωση, το πραγματικό παιχνίδι ρόλων διαρκεί μόνο λίγα λεπτά.

Η πιο κοινή χρήση των παιχνιδιών ρόλων είναι η οικοδόμηση διαπροσωπικών δεξιοτήτων, όπως η ανάθεση, η διαπραγμάτευση, η διαχείριση συγκρούσεων ή η παροχή και η λήψη ανατροφοδότησης. Εκτός από την ανάπτυξη δεξιοτήτων, άλλοι σκοποί για τη χρήση παιχνιδιών ρόλων μπορεί να είναι η προσπάθεια δημιουργίας αλλαγής συμπεριφοράς ή η δημιουργία αίσθησης ενσυναίσθησης για ένα άτομο άλλης κουλτούρας.

Υπάρχουν πολλά οφέλη από τη διεξαγωγή παιχνιδιών ρόλων. Μερικά από τα πιο σημαντικά περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Οι συμμετέχοντες αποκτούν μια σαφή αίσθηση των αναγνωρίσιμων δεξιοτήτων σε διαπροσωπικές καταστάσεις, μηχανισμούς και τον αντίκτυπο των πραγμάτων που γίνονται αποτελεσματικά και αναποτελεσματικά.
- Οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να νιώσουν πώς είναι να δοκιμάζεις νέες ή βελτιωμένες δεξιότητες.
- Οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να νιώσουν πώς είναι να είσαι σε έναν άλλο ρόλο.
- Καταγράφοντας το παιχνίδι ρόλων σε βίντεο, οι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να αναλύουν και να προσέχουν επανειλημμένα τις λεπτότητες της συμπεριφοράς τους.

Ένα παιχνίδι ρόλων για τη διαπολιτισμική μάθηση συνήθως ασχολείται με μια κατάσταση στην οποία συναντώνται δύο άτομα (ή ομάδες) διαφορετικών πολιτισμικών καταβολών.

Εάν θέλετε να δημιουργήσετε μόνοι σας ένα παιχνίδι ρόλων για μια συγκεκριμένη ομάδα-στόχο, επιλέξτε ένα σενάριο που σχετίζεται με διαπολιτισμικές συναντήσεις ή συγκρούσεις που μπορεί να συμβούν με παρόμοιο τρόπο στη ζωή των ατόμων. Το σενάριο θα πρέπει να περιλαμβάνει περιγραφή της συγκρουσιακής κατάστασης. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει πληροφορίες για το ιστορικό της σύγκρουσης. Ένα σενάριο μπορεί να προέρχεται από ένα ερωτηματολόγιο κρίσιμου περιστατικού που έχει συμπληρωθεί προηγουμένως (βλ. παραπάνω).

Ομοίως, οι ρόλοι θα πρέπει να είναι σχετικοί με τους ρόλους που θα αντιμετωπίσουν οι συμμετέχοντες στις διαπολιτισμικές συναντήσεις. Δημιουργήστε σενάρια για τους ρόλους, συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών πληροφοριών για τον πολιτισμικό κατευθύνσεων κάθε ρόλου. Σημαντικές διαστάσεις των πολιτισμικών κατευθύνσεων είναι ο τρόπος αντιμετώπισης του χώρου και του χρόνου, ο χειρισμός των κοινωνικών σχέσεων και ο τρόπος επικοινωνίας.

Καθορίστε σαφείς εργασίες για τους συμμετέχοντες σας. Μπορείτε να είστε δημιουργικοί όσον αφορά την εργασία. Για παράδειγμα, η εργασία θα μπορούσε να αποτελείται από τον προγραμματισμό μιας γιορτής ή την κατασκευή ενός κτιρίου, τη διαπραγμάτευση όρων, τη συζήτηση ενός συγκεκριμένου θέματος ή την παροχή σχολίων σε κάποιον. Προσπαθήστε να ορίσετε μια εργασία που διευκολύνει τις αλληλεπιδράσεις που καθορίζονται από αξίες, ενδιαφέροντα και αντιλήψεις και εναλλακτικά μοντέλα συμπεριφοράς.

Τέλος, γράψτε οδηγίες για τους ηθοποιούς (π.χ. ρούχα, χρόνο), τους παρατηρητές (θέματα προσοχής) και τον συντονιστή (εισαγωγή, διαδικασία, απολογισμός).

Η ακόλουθη παράγραφος περιέχει μια λίστα με όλα τα σχετικά στοιχεία ενός παιχνιδιού ρόλων.

Στοιχεία ενός παιχνιδιού ρόλων:

1. Σενάριο

1.1. Περιγραφή της κατάστασης

1.2. Περιγραφή της σύγκρουσης / υπόβαθρο της σύγκρουσης

2. Σενάρια / Ρόλοι

2.1. Αντιμέτωπιση του χώρου

2.2. Αντιμέτωπιση του χρόνου

2.3. Χειρισμός κοινωνικών σχέσεων (ιεραρχία, ατομικισμός ή συλλογικότητα)

2.4. Χρήση λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας (επίσημη ή άτυπη, άμεση ή έμμεση, ανοχή σε συγκρούσεις, τρόπος απευθυνόμενου μεταξύ τους, ευγένεια)

3. Καθήκοντα

3.1. Σχεδιασμός (π.χ. μια γιορτή, η κατασκευή κάτι)

3.2. Διαπραγμάτευση (π.χ. σύμβαση)

3.2. Συζήτηση (π.χ. ένα αμφιλεγόμενο θέμα)

3.3. Παροχή σχολίων (π.χ. όσον αφορά τα κίνητρα)

4. Οδηγίες

4.1. Ηθοποιοί (π.χ. ρούχα, χρόνος)

4.2. Παρατηρητές (π.χ. προσοχή στην επικοινωνία, επίλυση προβλημάτων)

4.3. Συντονιστής (εισαγωγή, διαδικασία, απολογισμός)

Ένα παιχνίδι ρόλων μπορεί να διεξαχθεί ως εξής:

1. Εισάγετε την προσέγγιση του παιχνιδιού ρόλων: Μοιραστείτε στόχους και εξασφαλίστε κατανόηση

Πρώτον, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί η σχέση μεταξύ του σκοπού του παιχνιδιού ρόλων και του λόγου για τον οποίο η ομάδα συμμετέχει στην εκπαίδευση. Αφού μοιραστείτε τους στόχους, κάντε ερωτήσεις. Προσπαθήστε να βεβαιωθείτε ότι όλοι κατανοούν τον σκοπό της εκπαίδευσης μέσω ενός παιχνιδιού ρόλων.

2. Μοιραστείτε το ιστορικό της κατάστασης και μοιράστε τα σενάρια

Μοιραστείτε την κατάσταση, τους χαρακτήρες (ρόλους) και τις λεπτομέρειες του παιχνιδιού ρόλων με τα συμμετέχοντα άτομα. Τα χαρακτηριστικά της κατάστασης πρέπει να ταιριάζουν στενά με την παρούσα ή μελλοντική κατάσταση της ομάδας.

3. Προσλάβετε εθελοντές για να παίξουν τους ρόλους και περιγράψτε τι πρέπει να κάνουν οι παρατηρητές

Ζητήστε εθελοντές και για τους δύο ρόλους. Η ανάθεση μιας καθορισμένης εργασίας στους παρατηρητές διασφαλίζει ότι παραμένουν αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσης μέσω παιχνιδιού ρόλων.

4. Δώστε χρόνο στους συμμετέχοντες να προετοιμαστούν για την εργασία

Δώστε χρόνο σε άτομα, ζευγάρια ή μικρές ομάδες να προετοιμαστούν για το ρόλο τους. Θα χρειαστούν χρόνο για να σκεφτούν πώς ακριβώς θα αποδώσουν στο παιχνίδι ρόλων.

5. Στήστε τη σκηνή και ξεκινήστε το παιχνίδι ρόλων

Προετοιμάστε τον εξοπλισμό για τη βιντεοσκόπηση της εκπαίδευσης. Τακτοποιήστε τυχόν έπιπλα και άλλα στηρίγματα, ώστε να μπορεί να ξεκινήσει το παιχνίδι ρόλων.

6. Σταματήστε το παιχνίδι ρόλων

Σταματήστε το παιχνίδι ρόλων την κατάλληλη στιγμή, που είναι συνήθως μεταξύ πέντε έως δέκα λεπτά μετά την έναρξή του. Ρωτήστε τον εαυτό σας εάν έχει συμβεί αρκετά ώστε να δοθεί στην ομάδα μια βάση για συζήτηση.

7. Κατάργηση του ρόλου των ηθοποιών (de-rolling)

Το de-rolling είναι πολύ σημαντικό γιατί επιτρέπει στους ανθρώπους να αφήνουν τον ρόλο πίσω τους και τονίζει ότι έπαιζαν μόνο ρόλους και δεν έπαιζαν ως οι ίδιοι. Παρακαλώ επιστρέψτε στις κανονικές καρέκλες, δεν είστε πια x και y.

8. Διευκολύνετε μια ενημέρωση

Ξεκινήστε τη συζήτηση είτε με τους παρατηρητές είτε με τους παίκτες ρόλων. Η προβολή του βιντεοσκοπημένου παιχνιδιού ρόλων μπορεί να διευκολύνει την ενημέρωση για τους παίκτες ρόλων επειδή έχουν την ευκαιρία να παρατηρήσουν τη δική τους συμπεριφορά από διαφορετική οπτική γωνία. Οι ερωτήσεις απολογισμού για τους παρατηρητές θα πρέπει να προέρχονται από την εργασία που τους δόθηκε στην αρχή του παιχνιδιού ρόλων. Οι τυπικές ερωτήσεις για τους παρατηρητές μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Τι είδες να συμβαίνει;
- Πώς ο x πέτυχε τους στόχους του;
- Τι έκανε ο x;
- Ποιο ήταν το αποτέλεσμα της δράσης του x;

Είναι σημαντικό να διατηρείται η συζήτηση ως περιγραφή του τι συνέβη προκειμένου να μειωθεί τυχόν αμυντική στάση των ατόμων.

9. Συζητήστε διαφορετικές προσεγγίσεις και βοηθήστε τα συμμετέχοντα άτομα να καταλήξουν σε συμπεράσματα

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, θα μπορούσατε να ζητήσετε από τους ανθρώπους να μοιραστούν μια προσέγγιση που είναι διαφορετική από αυτή που μόλις παρατηρήθηκε. Τέλος, ζητήστε από τα συμμετέχοντα άτομα να βγάλουν συμπεράσματα και να εφαρμόσουν όσα έμαθαν στις πραγματικές τους καταστάσεις.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Δραστηριότητα

Σκεφτείτε πώς το παιχνίδι ρόλων θα μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων σας και πώς μπορείτε να ενσωματώσετε αυτή τη μεθοδολογία στις εκπαιδευτικές σας δραστηριότητες. Σημειώστε τις ιδέες σας.

Ενότητα 4: Χρήση βίντεο και ταινιών για διαπολιτισμική εκπαίδευση

Σημειώσεις εκπαιδευτή/τριας

Με στοιχεία ήχου και εικόνας, τα βίντεο και οι ταινίες έχουν την ικανότητα να φέρουν τις εμπειρίες, τις ιδέες και τα συναισθήματα ανθρώπων από διαφορετικούς πολιτισμούς σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Μια ταινία δείχνει πάντα μια συγκεκριμένη οπτική. Μια ταινία για έναν ξένο πολιτισμό μπορεί να μας δείξει πράγματα με νέους τρόπους. Η μελέτη ταινιών δίνει τη δυνατότητα στα εκπαιδευόμενα άτομα να αναλογιστούν τα στερεότυπα και να αναπτύξουν ενσυναίσθηση. Αλλά η ταινία μπορεί επίσης να δείξει τη δική μας κουλτούρα ή συμπεριφορά στον εαυτό μας με έναν νέο τρόπο. Λόγω των τεχνικών του ιδιοτήτων, το βίντεο είναι ιδιαίτερα κατάλληλο ως μηχανισμός λήψης πληροφοριών. Χρησιμοποιώντας το βίντεο ως μορφή έκφρασης μπορεί να μας κάνει να συνειδητοποιήσουμε το δικό μας πολιτισμικό υπόβαθρο.

Η ταινία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εκπαίδευση δεξιοτήτων συμπεριφοράς και διεγείρει τη γνωστική καθώς και τη συναισθηματική μάθηση. Το μέσο της ταινίας πλησιάζει περισσότερο στην αντανάκλαση πραγματικών καταστάσεων που είναι γνωστές στα εκπαιδευόμενα άτομα. Μπορεί να δείξει θετικές ή αρνητικές συνέπειες μιας συμπεριφοράς. Σε αντίθεση με άλλες μεθόδους, η ταινία δείχνει πολύ αποτελεσματικά μη λεκτικά μοτίβα επικοινωνίας. Ένα άλλο πλεονέκτημα της ταινίας είναι ότι εισάγει θέματα που φαίνονται πολύ αμφιλεγόμενα ή πολύ άβολα για πολλούς εκπαιδευτικούς να τα αντιμετωπίσουν με άλλους τρόπους. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι χρήσης ταινιών στη διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Μπορείτε να δείξετε ένα έτοιμο εκπαιδευτικό βίντεο ή να ηχογραφήσετε το δικό σας υλικό για μια εκπαίδευση. Υπάρχουν αρκετά βίντεο επαγγελματικής εκπαίδευσης στην αγορά. Συνήθως περιέχουν διαλέξεις για διαπολιτισμικά θέματα ή μελέτες περιπτώσεων. Ταινίες μεγάλου μήκους που δημιουργήθηκαν από ξένους πολιτισμούς ή ταινίες που έγιναν από μέλη της δικής τους κουλτούρας που ασχολούνται με διαπολιτισμικά ζητήματα μπορούν να αναλυθούν σε μια εκπαιδευτική συνάντηση. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα χρήσης βίντεο YouTube, σειρών, διαφημίσεων, ειδήσεων ή talk show. Τα ντοκιμαντέρ μπορούν να αναδείξουν συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουν άνθρωποι από διαφορετικά πολιτισμικά, κοινωνικά και οικονομικά υπόβαθρα.

Μια άλλη δυνατότητα είναι να έχετε μαγνητοσκοπήσει το δικό σας υλικό για προβολή σε μια εκπαίδευση. Μπορείτε να αναπτύξετε τις δικές σας περιπτώσιολογικές μελέτες (για παράδειγμα από επεισόδια κρίσιμων περιστατικών) και να τις χρησιμοποιήσετε ως εκπαιδευτικό υλικό. Εάν εκπαιδεύετε άτομα από τη δική σας κουλτούρα, μπορείτε να προβάλετε ένα ντοκιμαντέρ δικής σας παραγωγής για αξίες και παραδόσεις από ανθρώπους του πολιτισμού με τον οποίο ασχολούνται οι εκπαιδευόμενοι σας. Εναλλακτικά, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μια ταινία δικής σας παραγωγής για τις δικές σας πολιτιστικές παραδόσεις και αξίες όταν εκπαιδεύετε κάποιον από άλλη κουλτούρα ή χώρα. Η ανάλυση και η συζήτηση αυτού του είδους ταινιών μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση της πολιτιστικής ευαισθητοποίησης καθώς βοηθούν να αναλογιστούμε τις στάσεις και τα συναισθήματα μας απέναντι σε άλλους πολιτισμούς.

Φυσικά υπάρχει η δυνατότητα κινηματογράφησης πραγματικών καταστάσεων ανθρώπων σε διαπολιτισμικά πλαίσια για την παροχή ανατροφοδότησης. Αλλά συνήθως είναι ευκολότερο να μαγνητοσκοπηθεί μια προσομοιωμένη κατάσταση. Το βίντεο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την καταγραφή των δεξιοτήτων εξάσκησης των εκπαιδευόμενων και στη συνέχεια να αναπαραχθεί για αξιολόγηση. Αυτό επιτρέπει στους συμμετέχοντες να βελτιώσουν τις ατομικές τους ικανότητες σε συγκεκριμένους τομείς.

Η χρήση βίντεο ως μηχανισμού ανατροφοδότησης αναφέρεται σε μια προσέγγιση μικροδιδασκαλία που έχει μακρά παράδοση στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Η αλλαγή στους ανθρώπους συμβαίνει συχνά όταν έρχονται αντιμέτωποι με μια εικόνα του εαυτού τους που έρχεται σε σαφή αντίθεση με αυτό που αντιλαμβάνονται ότι είναι ή αυτό που επιθυμούν να γίνουν.

Ένα βίντεο που παράγεται με τους εκπαιδευόμενους κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την τεκμηρίωση της μαθησιακής διαδικασίας. Μπορείτε να μαγνητοσκοπήσετε ομαδικές συζητήσεις, παιχνίδια προσομοίωσης ή άλλες ασκήσεις για να μπορέσετε να επαναλάβετε πράγματα και να ενισχύσετε όσα έχετε μάθει.

Επιπλέον, μπορεί να δοθεί στους/στις εκπαιδευόμενους/ες ως εργασία να δημιουργήσουν το δικό τους βίντεο με τη μορφή θεατρικού έργου, διαφήμισης, συνέντευξης, εκπαιδευτικής ταινίας ή βίντεο κολάζ για ένα συγκεκριμένο διαπολιτισμικό ζήτημα. Σχεδιάζοντας το δικό τους βίντεο, οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να είναι πολύ δημιουργικοί και να προβληματιστούν σχετικά με το θέμα της ταινίας τους. Η ενεργός συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία μπορεί να είναι ιδιαίτερα παρακινητική και να αυξήσει την επίγνωση τους για διαπολιτισμικά ζητήματα.

Εάν αποφασίσετε να προβάλετε μια έτοιμη ταινία σε μια τάξη, εργαστήριο ή σεμινάριο, πρώτα από όλα πρέπει να εντοπίσετε τις κατάλληλες πηγές. Η πρόσφατη τεχνολογία μας έχει δώσει εύκολη πρόσβαση σε πληθώρα υλικών. Η μεγαλύτερη δυσκολία δεν είναι η εύρεση υλικού, αλλά η επιλογή από μια μεγάλη ποικιλία υλικών από όλο τον κόσμο.

Καθώς αρχίζουμε να εντοπίζουμε και να κάνουμε ανασκόπηση διαπολιτισμικών ταινιών προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης τους. Είναι καλό να ξεκινήσετε με τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες της συγκεκριμένης ομάδας σας. Σκεφτείτε εάν το περιεχόμενο και το επίπεδο δυσκολίας είναι κατάλληλα για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σας. Επιπλέον, πρέπει να αποφασίσετε εάν η ομάδα σας είναι συναισθηματικά προετοιμασμένη να χειριστεί ταινίες που πραγματεύονται ευαίσθητα, αμφιλεγόμενα ζητήματα. Ένα άλλο κριτήριο αξιολόγησης είναι η γεωγραφική συνάφεια. Ανάλογα με το πού ζείτε, μπορεί να βρείτε ορισμένες ταινίες ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες.

Ένα από τα πιο δύσκολα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε είναι ο τρόπος αξιολόγησης των ταινιών και των βίντεο ως προς την ακρίβεια και την αξιοπιστία στις απεικονίσεις πολιτισμών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, εμείς οι ίδιοι μπορεί να έχουμε το υπόβαθρο και την εμπειρία με μια συγκεκριμένη κουλτούρα για να κρίνουμε τα πλεονεκτήματα μιας ταινίας. Όμως, ως πολυπολιτισμικός εκπαιδευτικός, βρισκόμαστε συχνά στη θέση να ασχολούμαστε με πολιτισμούς εκτός του δικού μας τομέα εμπειρογνωμοσύνης. Προσπαθήστε να αναζητήσετε όσες περισσότερες πληροφορίες μπορείτε για την ταινία. Χρησιμοποιήστε

κριτικές ταινιών για να εξετάσετε τα προσόντα του σκηνοθέτη και των συμβούλων τους σχετικά με την εικονιζόμενη κουλτούρα και τις αντιδράσεις του κοινού. Δείτε επίσης την αισθητική της ταινίας.

Σήμερα υπάρχουν πολλά διαθέσιμα εργαλεία για τη δημιουργία του δικού σας κινηματογραφικού υλικού ή ακόμα και για την παραγωγή των δικών σας κινούμενων (διδασκικών) βίντεο.

Εάν ενδιαφέρεστε να δημιουργήσετε το δικό σας κινηματογραφικό υλικό, πρέπει να το προγραμματίσετε προσεκτικά πριν ξεκινήσετε. Απάντησε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Ποιο είναι το περιεχόμενο της ταινίας;
- Ποιον θέλετε να προσεγγίσετε;
- Τι θέλετε να πετύχετε;
- Τι είδους προσέγγιση θα υποστηρίξει τους στόχους της ταινίας;
- Ποιους πόρους μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για την παραγωγή;
- Είναι η ταινία το κατάλληλο μέσο για το περιεχόμενο και τους στόχους της εκπαίδευσης;

Μόλις η ιδέα της παραγωγής μιας ταινίας αρχίσει να γίνεται πιο συγκεκριμένη, θα πρέπει να δημιουργήσετε ένα σενάριο. Ένα σενάριο περιέχει έναν προκαταρκτικό τίτλο, το θέμα, το περιεχόμενο που θέλετε να διδάξετε, μια πρόχειρη δομή, έναν προγραμματισμό της διαδικασίας και έναν ορισμό του στόχου και της ομάδας στόχου. Μετά από αυτό θα πρέπει να δημιουργήσετε ένα πιο λεπτομερές σχέδιο, συμπεριλαμβανομένου του σεναρίου, του τεχνικού εξοπλισμού και του προσωπικού που απαιτείται και του χρόνου, των οικονομικών και άλλων πόρων που διατίθενται για την παραγωγή ταινιών.

Φροντίστε να σημειώσετε τους κύριους στόχους για την εκπαίδευση και τους συγκεκριμένους στόχους για τη χρήση του βίντεο. Πείτε στους θεατές τι να περιμένουν, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή σε στοιχεία που είναι συναισθηματικά ευαίσθητα. Δώστε στους θεατές οδηγίες για το τι πρέπει να προσέχουν ιδιαίτερα. Μερικοί θεατές μπορεί να κληθούν να δώσουν προσοχή στο διάλογο μεταξύ δύο ηθοποιών ενώ άλλοι να παρακολουθούν τις ενέργειές τους. Μπορείτε επίσης να δώσετε σε ομάδες θεατών μία ή δύο ερωτήσεις για να σκεφτούν καθώς παρακολουθούν το βίντεο. Συγκεκριμένες εργασίες παράγουν πιο εστιασμένες παρατηρήσεις και πλουσιότερη επακόλουθη συζήτηση. Αφού παρακολουθήσετε το βίντεο, ξεκινήστε ζητώντας τους τις γενικές αντιδράσεις, προκειμένου να δώσετε στους θεατές την ευκαιρία να εκφράσουν τα πιο έντονα συναισθήματά τους πριν προχωρήσουν στην προγραμματισμένο απολογισμό. Κατά τη συζήτηση βεβαιωθείτε ότι τα καθήκοντα που είχαν τεθεί προηγουμένως στους θεατές μπορούν να ολοκληρωθούν και τους δίνεται ιδιαίτερη προσοχή.

Οι ταινίες κρίσιμων περιστατικών μπορούν επίσης να ενσωματωθούν σε ενότητες ηλεκτρονικής μάθησης επειδή ακολουθούν τις βασικές γραμμές της προγραμματισμένης μάθησης. Τα οπτικοακουστικά κρίσιμα περιστατικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τον ίδιο τρόπο όπως τα γραπτά επεισόδια

κρίσιμων περιστατικών σε ασκήσεις κρίσιμων περιστατικών, ασκήσεις επίλυσης συγκρούσεων ή ως πολιτιστικός ευαθητοποιητής. Ωστόσο, έχουν το πλεονέκτημα να δείχνουν ζωντανά πτυχές της μη λεκτικής επικοινωνίας.

Εάν αποφασίσετε να χρησιμοποιήσετε το βίντεο ως εργαλείο ανατροφοδότησης, είναι πολύ σημαντικό να προετοιμάσετε τα συμμετέχοντα άτομα. Μην ξεκινήσετε με τα σχόλια του βίντεο στην αρχή, αλλά αργότερα στην πορεία. Ξεκινήστε με απλά παιχνίδια ρόλων χωρίς να τα συνδέσετε με το βίντεο. Μπορεί να βοηθήσει εάν εσείς ως εκπαιδευτής/τρια λάβετε μέρος στο παιχνίδι και εάν συμπεριλάβετε τους εκπαιδευόμενους/ες στο στήσιμο του τεχνικού εξοπλισμού. Δώστε σαφείς οδηγίες για τη διαδικασία, τα κριτήρια παρατήρησης και αξιολόγησης. Για την αξιολόγηση, μπορείτε να δείξετε ολόκληρο το βίντεο ή μόνο μέρη του, για παράδειγμα μόνο τις θετικές πτυχές. Τέλος, οι συμμετέχοντες μπορούν να συγκρίνουν τα δικά τους βίντεο για μία κατάσταση θέτοντας τα υπό διαφορετικές συνθήκες ή να συγκρίνουν τα βίντεο άλλων συμμετεχόντων. Ωστόσο, είναι πολύ σημαντικό να γίνει σαφές σε ποιες πτυχές πρέπει να επικεντρωθούν τα συμμετέχοντα άτομα όταν δίνουν ανατροφοδότηση για τη συμπεριφορά τους.

Εάν θέλετε να δημιουργήσετε ένα βίντεο με τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σας κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης για να εστιάσετε σε συγκεκριμένο θέμα, αποφύγετε τις απογοητεύσεις σχετικά με την ποιότητα της εργασίας τους εξαρχής (καθώς δεν είναι επαγγελματίες κινηματογραφιστές!). Επιπλέον, μην υπερφορτώσετε τους/τις εκπαιδευόμενους/ες δίνοντάς τους πάρα πολλές εργασίες ταυτόχρονα. Δώστε σαφείς οδηγίες σχετικά με το χρονικό πλαίσιο, το περιεχόμενο του βίντεο, τη διαδικασία και τη χρήση του τεχνικού εξοπλισμού και άλλων παραμέτρων. Οι παραγωγές βίντεο των εκπαιδευόμενων θα πρέπει να αξιολογούνται στην εκπαίδευση που διεξάγεται. Στην αξιολόγηση μπορούμε να εξετάσουμε γιατί επιλέχθηκε μια συγκεκριμένη μορφή, ποιες σημαντικές πτυχές υπάρχουν ή ποιες δυσκολίες προέκυψαν. Αυτού του είδους οι παραγωγές μπορεί να αποδειχθούν πολύ χρήσιμες για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Εάν θέλετε να χρησιμοποιήσετε ξανά το υλικό, σε διαφορετικά πλαίσια, πρέπει να έχετε την άδεια των συμμετεχόντων.

Τελικά, ποια μέθοδο θα επιλέξετε θα εξαρτηθεί από την ομάδα-στόχο και τους στόχους εκπαίδευσης. Όλα τα υλικά υποστήριξης, οι ασκήσεις και οι συζητήσεις που χρησιμοποιούνται σε σχέση με την προσέγγιση της βιντεογραφίας θα πρέπει να σχεδιάζονται έχοντας κατά νου τους κατάλληλους εκπαιδευτικούς στόχους.

Δραστηριότητα

Σκεφτείτε πιθανές χρήσεις βίντεο/ταινιών στην εκπαίδευσή σας. Σημειώστε τις ιδέες και τα σχέδιά σας.

Εργαλεία και συμβουλές επεξεργασίας βίντεο

Παρακάτω, μπορείτε να βρείτε μια λίστα με δωρεάν λογισμικό επεξεργασίας βίντεο:

iMovie	Λογισμικό επεξεργασίας βίντεο σε συσκευές iOS	Δωρεάν για χρήση σε Mac (λογισμικό), iPad (εφαρμογή) και iPhone (εφαρμογή). Εάν η εφαρμογή δεν μπορεί να βρεθεί σε κινητές συσκευές iOS, μπορεί να γίνει λήψη (και ενημέρωση) από το κατάστημα εφαρμογών .
HitFilm Express	MAC, Windows https://fxhome.com/product/hitfilm-express	Αποτελεί ένα από τα καλύτερα δωρεάν εργαλεία επεξεργασίας δίπλα στο iMovie. Δωρεάν λήψη και χρήση, τα πρόσθετα μπορούν να αγοραστούν από καταστήματα, αλλά δεν είναι απαραίτητα για τη βασική επεξεργασία βίντεο. Προσφέρουν δωρεάν εκπαιδευτικά βίντεο στον ιστότοπό τους που καλύπτουν όλα τα είδη θεμάτων σχετικά με την επεξεργασία βίντεο με το λογισμικό.
DaVinci Resolve	MAC, Windows, Linux https://www.blackmagicdesign.com/products/davinciresolve/	Πιο προηγμένο λογισμικό επεξεργασίας βίντεο με περισσότερες επιλογές και λειτουργίες. Εύκολο στη χρήση, σύμφωνα με τη σελίδα τους "Η σελίδα περικοπής έχει μια βελτιωμένη λειτουργία που μαθαίνεται γρήγορα από νέους χρήστες και έχει σχεδιαστεί για ταχύτητα". Εντελώς δωρεάν για λήψη και χρήση.

VSDC

Windows

<https://www.videosoftdev.com/>

Κάπως παλιομοδίτικο και η διαδραστικότητα δεν είναι πολύ καλή.
Αρκετά καλό για απλές επεξεργασίες.

Γενικές συμβουλές για τη λήψη βίντεο

- Προσπαθήστε να τοποθετήσετε την κάμερα στο ύψος των ματιών, ώστε να μπορείτε να κοιτάζετε κατευθείαν μέσα της και να μην χρειάζεται να κοιτάζετε πάνω ή κάτω όταν βιντεοσκοπείτε τον εαυτό σας ή κάποιον άλλον που μιλάει στην κάμερα
- Κατά τη λήψη με τηλέφωνο: Γυρίστε το στο πλάι και τραβήξτε το σε οριζόντια λειτουργία (με εξαίρεση τα βίντεο που παράγονται μόνο για μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως το Instagram) και καθαρίστε προσεκτικά τον φακό της κάμερας για να αφαιρέσετε μούτζούρες και δακτυλικά αποτυπώματα με ένα μαλακό πανί πριν από τη λήψη
- Εάν μπορείτε, χρησιμοποιήστε ένα τρίποδο ή προσπαθήστε να βρείτε κάτι άλλο για να στηρίξετε την κάμερα, όπως μια στοίβα βιβλία ή ένα ράφι για παράδειγμα. Η ύπαρξη σταθερού πλάνου θα βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα του βίντεο.
- Συνήθως, το μικρόφωνο σε μια κάμερα ή ένα τηλέφωνο είναι εντάξει για απλά βίντεο. Ωστόσο, εάν θέλετε να βελτιώσετε το πλάνο σας ή βρίσκεστε σε πιο πολυσύχναστο μέρος, δοκιμάστε να χρησιμοποιήσετε ένα εξωτερικό μικρόφωνο. Αυτό θα μπορούσε απλώς να είναι ένα τηλέφωνο με μια εφαρμογή εγγραφής ήχου που εκτελείται και μπορεί να τοποθετηθεί πιο κοντά στο ηχείο. Εάν χρησιμοποιείτε εξωτερικό μικρόφωνο, θα πρέπει να συνδυάσετε τα ξεχωριστά αρχεία ήχου και βίντεο σε ένα λογισμικό επεξεργασίας βίντεο. ΣΥΜΒΟΥΛΗ: Όταν ξεκινήσει η εγγραφή ήχου και βίντεο, χτυπήστε δυνατά μια φορά πριν αρχίσετε να μιλάτε, ώστε να έχετε ένα οπτικό και ηχητικό σημάδι για να συγχρονίσετε τον ήχο με το βίντεο.
- Όταν γυρίζετε έξω τις ηλιόλουστες μέρες, είναι συνήθως καλύτερο να μην κάνετε λήψη με οπίσθιο φωτισμό. Αυτό σημαίνει ότι ο ήλιος (ή οποιαδήποτε πηγή φωτός για αυτό το θέμα) δεν πρέπει να βρίσκεται πίσω από το θέμα που τραβάτε και επομένως να λάμπει απευθείας στην κάμερα και να φωτίζει το θέμα μόνο από πίσω, αλλά αντίθετα πίσω από το πρόσωπο της κάμερας και επομένως να φωτίζει τη σκηνή από την ίδια πλευρά που γυρίζετε

Ανακεφαλαίωση

Μια εκπαιδευτική συνεδρία με γνώμονα τις ανάγκες θα πρέπει να σχεδιάζεται με βάση μια αξιολόγηση αναγκών και θα πρέπει ιδανικά να περιέχει εκπαιδευτικό υλικό που είναι ρητά σχεδιασμένο για την αντίστοιχη ομάδα εκπαιδευομένων και στοχεύει άμεσα τις ανάγκες τους. Υπάρχουν πολλές επιλογές για να σχεδιάσετε το δικό σας εκπαιδευτικό υλικό. Μια πολύ ευέλικτη επιλογή είναι η «Τεχνική κρίσιμων περιστατικών» όπου η ομάδα στόχος της εκπαίδευσης ή οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι/ες αναφέρουν τυπικές διαπολιτισμικές καταστάσεις που προκύπτουν στην καθημερινή τους εργασία. Με τη βοήθεια των αποτελεσμάτων μπορούν να παραχθούν διαφορετικές μορφές μαθησιακών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, μπορεί να είναι χρήσιμο να εργαστείτε με ατομικά σχεδιασμένα παιχνίδια ρόλων ή προσεγγίσεις λήψης βίντεο που μπορούν να προσαρμοστούν στις ανάγκες των εκπαιδευόμενων.

Παράρτημα

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Παρακαλώ περιγράψτε μια κατάσταση όπου ήσασταν σε επαφή με ένα άτομο από άλλο πολιτιστικό υπόβαθρο που ήταν κρίσιμο για εσάς ή/και περιλάμβανε μια σύγκρουση.

1. Δώστε τίτλο στην κατάσταση
2. Τι συνέβη; Πού και πότε έγινε; Ποιος είχε εμπλακεί?
3. Τι συνέβη πριν από την κατάσταση που μπορεί να την επηρέασε;
4. Υπήρξαν προβλήματα που οδήγησαν σε σύγκρουση;

5. Τι συνέβη μετά την κατάσταση;

6. Ποια πιστεύετε ότι ήταν η αιτία της σύγκρουσης;

7. Τι έχετε μάθει από την κατάσταση;

8. Ποια ήταν τα συναισθήματά σας για την κατάσταση;

9. Θα μπορούσατε να κάνετε κάτι διαφορετικό;

Βιβλιογραφικές αναφορές :

FLANAGAN, J. C. (1954): The Critical Incident Technique. Psychological Bulletin, 51, S. 327-358.

FLECHSIG, K.-H. (2001): Beiträge zum interkulturellen Training. Göttingen: Internes Arbeitspapier.

GÖBEL, K. (2003): Critical Incidents - aus schwierigen Situationen lernen. Vortrag im Rahmen der Fachtagung Lernnetzwerk Bürgerkompetenz, 17./18. Dezember 2003 in Bad Honnef. Online: http://www2.dipf.de/publikationen/volltexte/vortrag_goebel_critical_incidents_2003.pdf

GROSC, H. / GROß, A. (2005): Entwicklung spezifischer Vermittlungsformen und Medien. In: Leenen, W.R. / Grosch, H. / Groß, A. (Hrsg.) (2005): Bausteine zur interkulturellen Qualifizierung der Polizei. Münster: Waxmann Verlag, p. 227-271.

HILLER, G.G (2009): Der Einsatz der erweiterten „Critical-Incident-Analyse“ in der kulturkontrastiven Forschung. Forum qualitative Sozialforschung. 10 (1), Art.45.

HOPKINS/ROBINS: Using Videos as Training Tools. In: Fowler, Sandra M. / Mumford, Monica (1995): Intercultural Sourcebook (Vol.1). Cross-Cultural Training Methods. Yarmouth: Intercultural Press.

LANGE, C. (1994): Interkulturelle Orientierung am Beispiel der Trainings methode „Cultural Assimilator“. Göttingen: Beiträge zur interkulturellen Didaktik.

RUNDLE/CAVALHO/ROBINSON (2002): Cultural competence in health care. A practical guide.

SEBIHI, A. (2007): Interkultureller Dialog im Internet - Bildung einer E-Community zur Verbesserung des interkulturellen deutsch-arabischen Dialogs unter Verwendung von Critical Incidents. Göttingen: Institut für interkulturelle Didaktik e.V.

SUMMERFIELD, E. (1993): Crossing Cultures through Film. Yarmouth: Intercultural Press.

TRAXLER, H. (1983): Chancengleichheit, in: Michael Klant , [Hrsg.] , Schul-Spott : Karikaturen aus 2500 Jahren Pädagogik ,Fackelträger, Hannover 1983

WIGHT, A. R. (1995): The Critical Incident as a Training Tool. In: Fowler, S. M. / Mumford, M. (1995): Intercultural Sourcebook: Cross-Cultural Training Methods (Vol.1). Yarmouth: Intercultural Press S. 127 - 140.